

VÄSTERÅS STAD

Fördjupad översiktsplan **ERIKSLUND**

Antagen av kommunfullmäktige 2018-09-06

FÖP 63

Förord

Ett behov finns av en sammanbindande väglänk mellan Norrleden och E18. Nya exploateringsområden i strategiska lägen är viktiga för verksamheter som kan stärka Västerås roll regionalt, och för boende i områden med närhet till arbetsplatser och natur. De gröna värdena, utrymme för rekreation och friluftsliv samt skydd av hotade arter måste värnas. Tillgång till berg- och bergkrossmaterial i denna del av kommunen har betydelse för att möta efterfrågan på material vid byggnation av olika slag.

I denna översiktsplan visas hur den ännu ej exploaterade delen av Erikslund kan utvecklas för att möta dessa behov. Planen är en produkt av dialog, kunskapsinhämtande, avvägning och att "våga tänka nytt". Många olika lösningar har prövats i arbetet, denna handling är resultatet av 8 års gediget arbete.

Västerås stad har utgått från resonemanget att placering av exploateringsområden och infrastruktur skall ske på de platser där de innebär minst negativ påverkan på områdets naturvärden och groddjurspopulation. I planeringen vägs olika intressen mot varandra, och i vissa områden föreslår staden exploatering även där det finns naturvärden, då samhällsnyttan av exploateringen i kombination med åtagandet att anlägga förstärkande skyddsåtgärder, bedöms kompensera dessa. På så sätt skapas en fungerande helhet med samexistens av olika intressen.

Västerås den 28 maj 2018

Felix Blomstergren

Projektledare

Vad är en fördjupad översiktsplan?

I en fördjupad översiktsplan (förkortning FÖP) redovisas grunddragen i användningen av mark- och vattenområden samt förslag till utveckling av området. Planen upprättas i enlighet med plan och bygglagen, vilket bland annat innebär att planen ska vara föremål för dialog och remisshantering. FÖP:en är inte juridiskt bindande utan ger uttryck för kommunens vilja vad gäller den framtida användningen och utvecklingen av området.

FÖP:en kommer att ligga till grund för efterföljande detaljplanering, för bygglovgivning samt för annan tillståndsprövning och andra beslut som rör mark- och vattenanvändningen.

Planens giltighet

Denna plan ersätter Översiktsplan för Erikslund, Öp 55, som antogs i mars 2004.

Till Föp 63 hör Miljökonsekvensbeskrivning och Granskningsutlåtande.

Innehåll

Förord	2	Fornlämningar	14
Innehåll	3	Bergtäkt och bergmaterialförsörjning	15
Sammanfattning	4	<i>Utformning och efterbehandling</i>	15
<i>Västerås 2026</i>	5	Tekniska försörjningssystem	16
Inledning	6	<i>El, värme, VA</i>	16
<i>Bakgrund</i>	6	<i>Dagvatten</i>	16
<i>Uppdraget</i>	6	<i>Vägvatten</i>	16
<i>Syftet med planen</i>	6	Risker och störningar	17
<i>Områdets avgränsning</i>	6	<i>Transporter med farligt gods</i>	17
<i>Markägare</i>	6	<i>Buller och andra störningar</i>	17
<i>Mål</i>	6	Miljökonsekvensbeskrivning	18
Plankarta	7	<i>Målluppfyllelse</i>	18
Planförslag med förutsättningar		<i>Barnperspektiv</i>	19
Trafik	8	<i>Jämställdhet och jämlikhet</i>	19
<i>Biltrafik</i>	8	<i>Salamanderperspektiv</i>	19
<i>Kollektivtrafik</i>	9	Genomförandefrågor	20
<i>Cykel- och gångtrafik</i>	9	<i>Planprocessen/tidplan</i>	20
Mark för exploatering	10	<i>Fortsatt planering</i>	20
<i>Kvartersmark</i>	10	Medverkande	21
<i>Topografi</i>	10	Bilagor	22
<i>Exploateringsbar mark</i>	10	Källor	22
Natur	11		
<i>Grönstruktur</i>	11		
<i>Artskydd</i>	11		
Groddjur	12		
Rekreation och friluftsliv	14		

Sammanfattning

Erikslund, med sitt läge vid E18 och den västra infarten till staden, är ett av Västerås nyckelområden för näringslivets expansion. Området är även viktigt för möjligheten att bygga bostäder - det kan nås av cyklist, resande med kollektivtrafik och av bilburna, och erbjuder särskilt goda lägeskvaliteter i form av annonslägen för verksamheter, närheten till grönområden och service för boende.

Att lokalisera en ny trafikled "Västerleden" genom Erikslund innebär att Norrleden länkas samman med E18 och i förlängningen också med Hacksta, Johannisberg och Djuphamnsområdet till ett yttre kommunikationsstråk. En mindre del av västerleden finns redan detaljplanerad inom Erikslund och en tredje är tidigare byggd utanför planområdet. En sammanlänkning av dessa, och därmed även den yttre ringen, i kombination med anläggandet av en interngata "Kofotsgatan", skapar avlastning avseende biltrafik för bl.a. Erikslunds östra handelsområde och möjliggör en omlokalisering av vägar för transporter med farligt gods.

Föreslagen, idag ej detaljplanerad kvartersmark, är ca 100 ha. Möjlighet skall finnas för både verksamheter och bostäder i området. De mest intressanta områdena för näringslivet är i anslutning till E18. Höga krav måste ställas på gestaltningen av både byggnader och tomtmark även när det gäller fastigheter för verksamheter. Ett större centralt parti i anslutning till rekreationsleden är avsatt främst för friluftslivets behov, samt för skydd av groddjur och bevarande av områdets naturvärden. Om byggande av bostäder blir aktuellt lokaliseras denna bebyggelse lämpligast i planområdets nordöstra del.

När en större del av det planerade området är utbyggt kommer de nuvarande busslinjerna förlängas in i det nya exploateringsområdet, och kan då betjäna både besökare, boende och arbetande i Erikslund, samt de kommuninvånare som vill utnyttja de gröna rekreationsområdena i och i anslutning till planområdet.

Samtliga huvudvägar för biltrafik inom den nya delen av Erikslund byggs med separata gång- och cykelstråk, som ansluter till huvudcykelstråk i omgivande stadsdelar. Ytterligare gång- och cykelstråk bör finnas mellan eventuella handelsbyggnader inom området och länka samman byggnadernas entréer. Inom områden för boende skall ett övergripande gång- och cykelvägssystem finnas. Gator i området skall utformas så att det finns god plats för alla trafikslag. Tre planskilda korsningar av Västerleden byggs för att binda samman de östra och västra delarna av planområdet. Passagen vid gamla byggvägen (plankarta, sid 7) byggs förslagsvis som tunnel och med sådan höjd att en buss kan komma under Västerleden.

Inom planområdet har groddjursförekomst konstaterats, däribland Större vattensalamander och Åkergroda. Arterna omfattas av Artskyddsförordningen och dess livsmiljöer är skyddade. Ett område mellan Västerleden och det redan utbyggda Erikslund är avsatt för att säkra arternas fortlevnad. Här kommer förstärkande skyddsåtgärder vidtas, utformning sker i samråd med Länsstyrelsen.

Ur ett långsiktigt perspektiv finns alltid en överhängande fara att en begränsad population, även om denna ges goda förutsättningar, blir isolerad. Detta medför mindre tolerans och återhämtningsförmåga vid inre och yttre påverkan samt begränsat genom (uppsättning av arvsmassa). Möjlighet måste därför finnas för groddjuren att vandra in och ut från området. Genom att bygga kulvertar (s.k. groddjurspassager) under Västerleden, Kofotsgatan och vid behov även under en framtida bussgata, samt anlägga nya våtmarker skapas denna möjlighet. Bevarande av viktiga habitat, och anläggande av nya kompletterande, stärker populationens bevarandestatus.

Direkt norr om befintlig tunnel under E18 är den föreslagna grönaytan relativt smal då rekreativvärdena är begränsade pga. bullerstörningar från E18. Den gröna kilen breddas ju längre norrut den kommer, och ansluter sedan till ett större grönområde.

Områdets rekreativa värden är betydande för de framtida boende i Erikslund men också för boende i framförallt Bäckby och Skälby. Friluftsleden gör det möjligt att vandra och uppleva naturen norr om europavägen. Ledens nuvarande sträckning kommer att omlokaliseras så att den från passagen under E18 går i nordlig riktning genom skyddsområdet för salamandrar. Grönstråket från passagen under E18 och upp till skyddsområdet kommer att påverkas i sin utformning. En fördjupad studie avseende funktion och gestaltning är därför nödvändig för detta område. Omkring 300 m efter den planskilda passagen med Västerleden kopplas det nya gångvägssystemet ihop med det befintliga.

I planeringsunderlaget för hushållning med berg och grusmassor i Västra Mälardalen pekas en framtida täkt ut i Erikslundsområdet. Inom det föreslagna täktområdet uppfylls kriterierna för god bergkvalitet. Möjlighet finns att utvinna relativt stora volymer stenmaterial från Erikslund. När utvinningen av berg är klar kan en sjö med badvänliga kanter anläggas.

I möjligaste mån skall områdets topografi bibehållas. Nya byggnader ges en god arkitektonisk utformning som läggs fast i detaljplanerna. Byggnaderna för verksamheter bör förses med gröna tak. Parkeringsplatserna utformas med vegetation och gång- och cykelvägarna kantas av vegetation bl.a. i form av träd.

De stråk med högspänningsledningar som passerar genom området behålls inom överskådlig framtid. Nuvarande ledningsnät för fjärrvärme förstärks.

Befintligt dagvattensystem är utbyggt för att kunna ta emot dagvatten från idag bebyggda områden och från naturmarken norr om E18. En ytterligare direkt belastning på ledningsnätet, med dagvatten omfattande tak- parkerings- och trafikytor är inte möjlig. Med gröna tak på byggnader för verksamheter, vegetation på stora öppna ytor och träd och annan grönska utefter cykel- och bilvägar, samt anläggande av dagvattendammar kan utbyggnaden av ledningsnätet begränsas. Dagvatten i bostadsområdena omhändertas i möjligaste mån lokalt och infiltreras till grundvattnet. Det är viktigt att vattenbalansen (grundvattennivån) inom groddjursområdet inte påverkas negativt, och att vatten som tillförs området inte är förorenat.

Västerås översiktsplan 2026

Med utgångspunkt i målen om ett hållbart och klimatsmart Västerås har 12 strategier formulerats. Strategierna ger Västerås möjlighet att växa och utvecklas samtidigt som behovet av klimatpåverkande transporter och exploatering av brukningsvärd mark begränsas. Strategierna innebär också att de värden som finns i naturen och i den byggda miljön, som är en del av Västerås identitet, tas tillvara när Västerås utvecklas.

De strategier som främst berörs i FÖP 63 är Attraktiv regionstad, Kreativt näringslivsklimat, Bostäder för alla, Enkelt att gå och cykla, Kollektivtrafik som ryggrad och Stärk landskapsvärdena.

I översiktsplanen är Erikslund utpekad som område för boende och verksamheter.

Inledning

BAKGRUND

Ett behov finns att länka samman Norrleden med befintliga bitar av Västerleden och Söderleden, till en yttre ring för biltrafiken i Västerås, samt att planera nya områden för olika typer av verksamheter och boende.

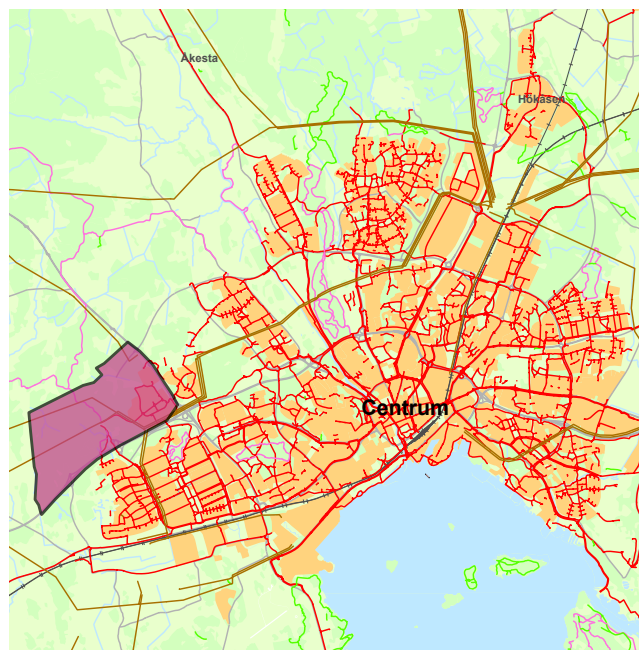
UPPDRAGET

Kommunstyrelsen beslutade den 24 mars 2010 §82 att uppdra åt byggnadsnämnden att genomföra en revidering av Öp 55 från 2004 som omfattar Erikslundsområdet. I beställningen betonades att en prövning skulle göras om möjliga etableringar både för verksamheter och boende norr om den nya Västerleden. Byggnadsnämnden gav den 20 maj 2010 §433 i uppdrag till stadsbygghuset att revidera planen.

Planarbetet fick en sådan omfattning att Öp55 kommer att ersättas av en ny fördjupad översiktsplan, FÖP 63.

SYFTET MED PLANEN

- Att föreslå Västerledens läge mellan Surahammarsvägen och E18
- Att föreslå markanvändningen i Västerledens närområde.

Orienteringskarta med planområdet markerat.

OMRÅDETS AVGRÄNSNING

Planområdet begränsas av Surahammarsvägen i öster och E18 i söder. Området för nyexploatering ligger väster om befintligt handelsområde och en mindre del sträcker sig norrut från befintligt handelsområde utefter Surahammarsvägen. De delar som redan är detaljplanelagda eller ingår i områden som Trafikverket ansvarar för kommer inte att behandlas i denna översiktsplan.

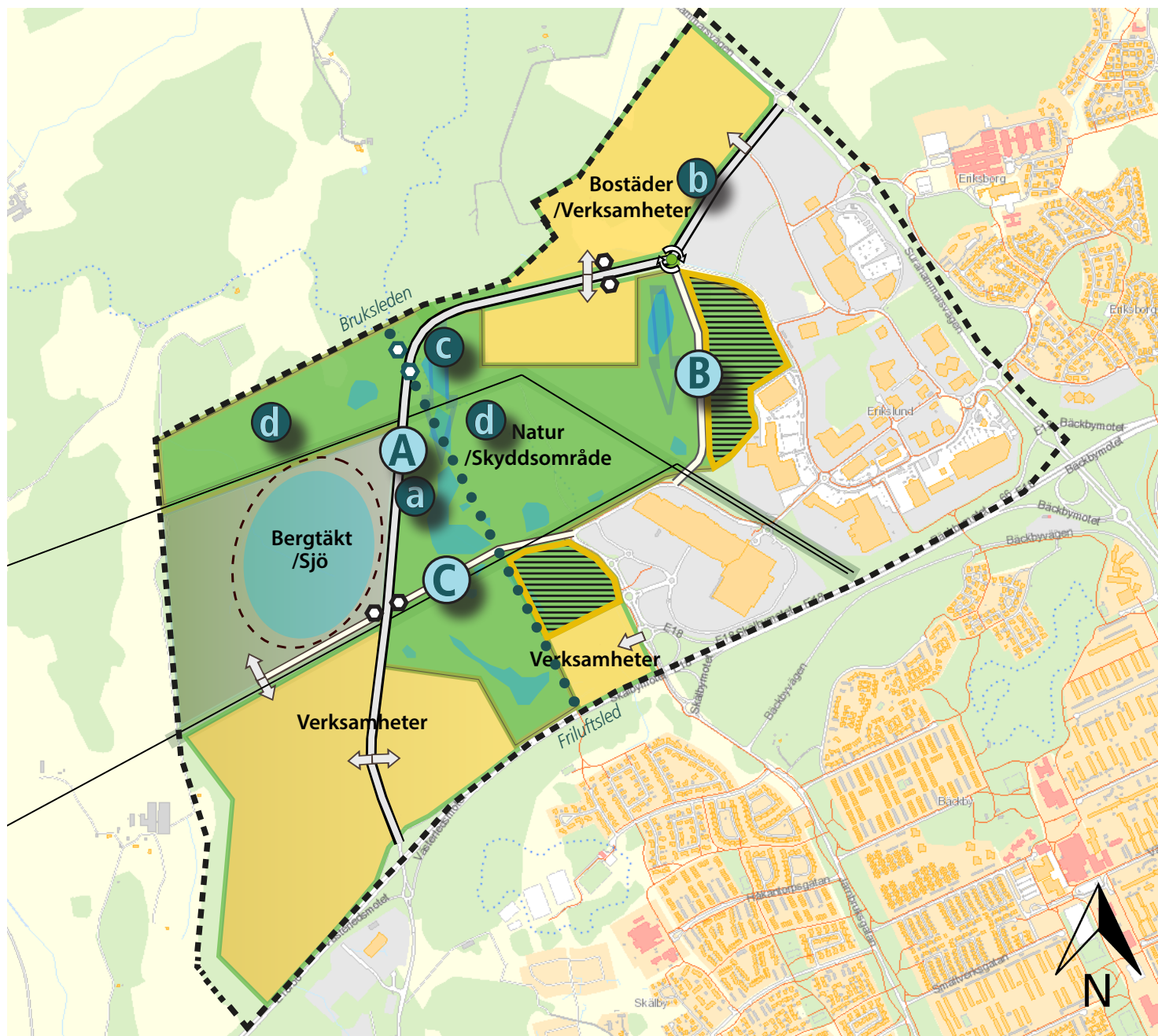
MARKÄGARE

Västerås stad äger huvuddelen av planområdet som ännu inte är detaljplanelagt. En fastighet i den nordöstra delen av planområdet är privatägd.

Mål

- Lägga fast läget för Västerleden med minsta möjliga intrång på de befintliga värdena i området.
- Ge möjlighet för verksamheter att lokalisera sig i ett attraktivt läge i Västerås.
- Kunna bygga bostäder i ett område med arbetsplatser och i närhet till grön- och friluftsområden.
- Vid lokaliseringen av exploateringsmark och trafikled ändå kunna bevara delar av de gröna värdena.
- Säkra områden för friluftslivets behov.
- Ta fram ett nytt läge för friluftsleden i avvägning mot andra intressen i området.
- Planera för bergtäkt/bergtäkter.
- Avsätta ett område till skydd för salamandrar, åkergroda och övriga groddjur och ge populationen möjlighet att sprida sig till andra områden.
- Lokalisera säkra passager för människor och djur över alternativt under Västerleden.
- I största möjliga mån ta hand om och rena dagvattnet lokalt inom området.
- Förse området med gång- och cykelvägar som är trygga och säkra.
- God kollektivtrafikförsörjning inom området.

Plankarta

Markanvändning

- Verksamheter/Bostäder
- Utredningsområde
- Bergtäkt/Sjö
- Natur/Skyddsområde groddjur

Infrastruktur

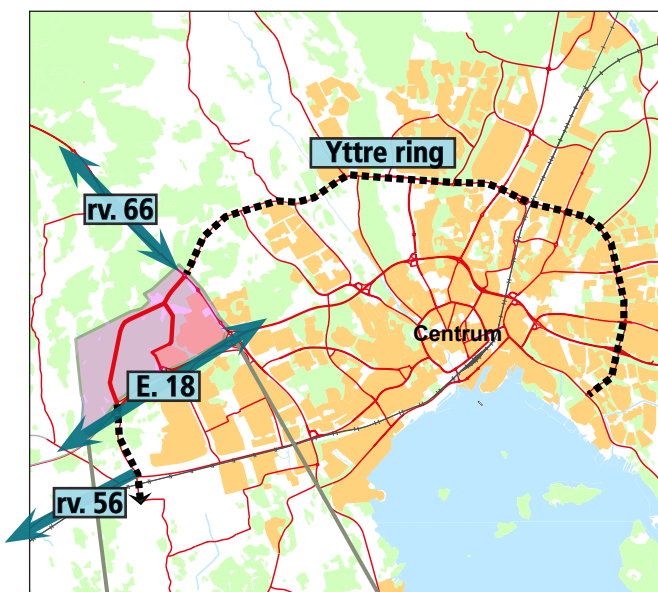
- Västerleden - ringled
- Kofotsgatan - lokaltrafik
- "Byggvägen" - bussgata, gång- och cykelväg

- Friluftsled (sträckning ej fastställd)
- Föreslagen planfri korsning för gång- och cykeltrafik

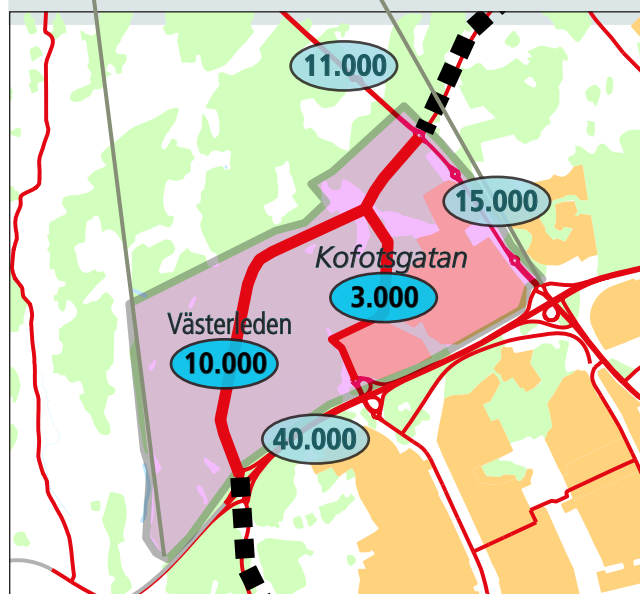
Åtgärder

- Västerledens exakta läge fastställs vid detaljplanarbetet.
- Delar av exploateringsområdena kommer att behöva bullerdämpande åtgärder.
- Vägvattnet skall fördröjas och renas i täta diken.
- Förstärkande skyddsåtgärder för Större vattensalmander skall vidtas.

Vid placering av exploateringsområden och infrastruktur har avvägning gjorts för att minimera störning och påverkan på områdets groddjurspopulation.

Orienteringskarta med Västerås huvudvägnät.

Ny infrastruktur - Sträckning och koppling till omgivande vägnät. ÅDT för dessa, samt E18 och väg 66, norr och öster om handelsområdet.

BILTRAFIK

Erikslund är beläget utmed E18, som ingår i statens utpekade stamvägnät. Europavägen ingår även i den "Nordiska triangeln" som skall binda ihop huvudstäderna i Sverige, Norge, Danmark och Finland i ett vägsystem som fastställts av EU i Trans European Network, TEN.

Västerleden kopplar Norrleden till Riksväg 56 (sista biten med hjälp av Köpingsvägen), vilken ingår i det projekt som kallas "Räta linjen". Räta linjen är en vägsträckning från Norrköping via Eskilstuna och Västerås till Gävle. Tanken med Räta linjen är att avlasta Stockholmsområdet från trafik, särskilt tung sådan. Västerleden kan ersätta den del av E18 som ingår i Räta linjen.

Västerledens fortsättning söder om E18 och trafikplatsen i korsningen med E18, Västerledsmotet, byggdes ut 2008. Trafikverket har också under samma år breddat E18 väster om Västerås tätort till fullständig motorväg. Trafikflödet på E18 är c:a 40 000 fordon ÅDT (årsdygnstrafik, medelvärde per dygn). På Riksväg 66 vid korsningen med Västerleden är fordonsflödet norr om korsningen c:a 11 000 fordon ÅDT och söder om korsningen c:a 15 000 fordon ÅDT. Etableringen av IKEA innebar stora trafikökningar på delar av E18.

En fördelning av angöringstrafiken till Erikslunds handelsområde mellan det västra (IKEA) och det östra är svårt att göra. Det finns skäl att anta att flödet på båda vägarna kan öka mer än den årliga normala trafikökningen i staden på grund av att stor del av det befintliga och detaljplanlagda områdena består av handel. Hallsta gårdsgata och den första biten av Västerleden (mellan Norrleden och Kofotsgatan) byggs i detta nu (2018).

Västerleden kommer i framtiden att ingå som en del av en yttre ringled som sträcker sig runt staden från Öster Mälarstrand till Hacksta. Den redan byggda delen av Västerleden, söder om E18, och Västerledsmotet har ökat tillgängligheten till Hacksta och Hamnområdet avsevärt. ICA:s, Kraftvärmeverkets och Mälarhamnars behov av goda trafiklösningar är stort, särskilt för den tunga trafiken. Trafikbelastade gator och korsningar som Johannesbergsvägen och Bäckbymotet kan undvikas då Västerleden byggs ut.

Västerledens planerade sträckning genom Erikslund ansluter till Surahammarsvägen (rv. 66) som är en viktig transportled mot Bergslagen. Surahammarsvägen är en mötesfri väg i sträckningen mellan Västerås och Fagersta. Västerleden ansluter också till Norrleden vilket medför att den yttre ringleden runt centrum fullbordas. Det som eventuellt återstår för en vidare ring är Söderleden från Hacksta söderut till Barkarö.

Trafiksituationen inom Erikslunds östra handelsområde är i dag tidvis besvärlig. Hallsta gårdsgata är fortfarande huvudinfarten till området. När Kofotsgatan byggs ut från Västerleden till Krankroksgratan kan bilister lättare ta sig in i handelsområdet utan att belasta korsningar mellan riksvägen och befintligt handelsområde.

Sträckningen av både Västerleden och Kofotsgatan har valts utifrån målsättningen att vid vägbyggena minimera störningen på befintliga och framtida groddjurshabitat, samt att bibehålla områdets våtmarker och vattenbalans. Ytterligare åtgärder är att groddjurspassager kommer att anläggas under vägarna.

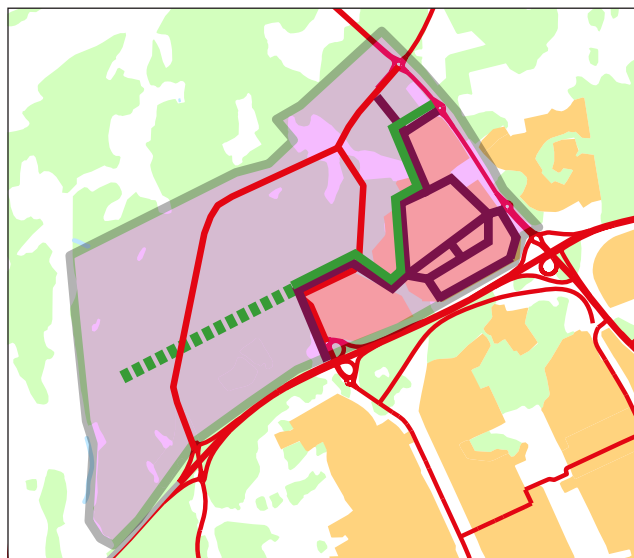
KOLLEKTIVTRAFIK

Stadens kollektivtrafiksystem, SmartKoll, infördes sommaren 2013 och har som syfte att avsevärt öka resandet med buss. Kollektivtrafiksystemet innebär stomlinjer kombinerat med kompletteringstrafik.

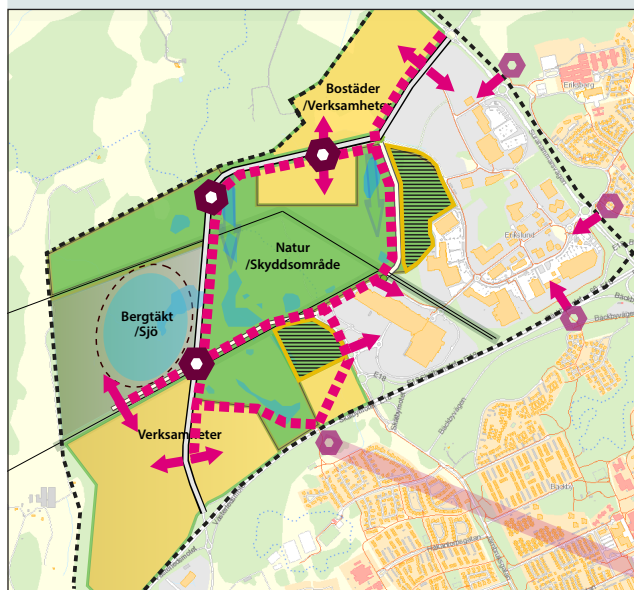
Tidigare busslinje genom Erikslunds östra handelsområde har förlängts till IKEA. Sträckningen genom östra handelsområdet förändrades samtidigt för att öka busslinjens genhet och snabbhet.

Hur de nya områdena i översiktsplanen skall kollektivtrafikförsörjas i framtiden är inte detaljstuderat. Befintlig byggväg, mellan IKEA och upplaget för sprängstensmassor, kan förslagsvis anpassas och göras om till bussgata. Påverkan på skyddsområdet för salamandrar, samt eventuella kompensationsåtgärder behöver dock först utredas.

När de planerade områdena för verksamheter och bostäder är utbyggda måste kollektivtrafiken utökas. Stora troligtvis gleset bebyggda tomter för verksamheter kan kännas otrygga och det kan innebära att de som arbetar och bor inom Erikslund tar bilen i stället för buss eller cykel. Stor vikt skall därför läggas vid gestaltning för att minimera skapandet av öde restytor. Om områdena för boende blir tillräckligt stora kan de inlemmas i stadslinjenätet för kollektivtrafik. Det är viktigt att hållplatserna lokaliseras så att det är tryggt att gå dit och att de är väl synliga.

Lila linje - befintlig GC-väg, Grön linje - befintlig kollektivtrafik. Sträckad linje (gamla byggvägen) föreslås som framtida bussgata.

Föreslagen utbyggnad av gång- och cykelstråk.
⬡ - Förslag på placering av planskild korsning.

CYKEL- OCH GÅNGTRAFIK

Samtliga huvudvägar för motortrafik inom området byggs med separata gång- och cykelstråk, som ansluter till huvudcykelstråk i omgivande stadsdelar. Fördjupade studier bör göras för att skapa förutsättningar för att dessa skall vara trygga och säkra. Gång- och cykelstråk mellan eventuella handelsbyggnader inom området skall vara gena, och ligga nära byggnaderna. Avståndet från områden för boende till områden med arbetsplatser, samt belysning och skötselstatus har stor betydelse för om man väljer eller inte väljer cykeln som transportmedel. Eventuella bostadsområden inom Erikslund kommer till viss del att ligga isolerade från andra områden för boende, och i sydöst finns handelsområden som idag behöva passeras för att komma vidare på cykelstråk in mot centrum, en fördjupad studie med åtgärdsplaner är därför nödvändig.

I dag finns en gång- och cykeltunnel under E18 från Skälby till Erikslund samt en bro över Skälbymotet. Väster om Skälbymotet finns också en tunnel under E18 som mynnar i Erikslunds grönområde. Under Surahammarsvägen finns ytterligare en gång- och cykeltunnel som förbinder Erikslund med den redan detaljplanlagda delen av Erikslund.

⬡ Befintlig gång- och cykeltunnel under E18 - utförande och kvalitet behöver ses över.

Mark för exploatering

KVARTERSMARK

Nya områden för verksamheter och boende i Erikslund är viktiga för att på lång sikt kunna tillgodose näringslivets och bostadsbyggandets behov av mark. Föreslagen, idag ej detaljplanelagd kvartersmark, är ca 100 ha. Utformningen regleras i detaljplaneskedet.

De föreslagna utbyggnadsområdena för verksamheter är främst lokaliserade på båda sidor om Västerleden i anslutning till E18, samt väster om Ikea-huset. De mest attraktiva områdena för näringslivet är i anslutning till E18 och Surahammarsvägen som båda är entré till staden. Höga krav måste ställas på kvartersmarkens utformning och gestaltningen både avseende byggnader och tomtmark framför allt när det gäller fastigheter för verksamheter.

Tanken är att det inom FÖP-området skall vara möjligt att både bygga bostäder och byggnader för handel och verksamheter. Exakt bebyggelseform regleras inte på markanvändningskartan.

Lokalisering av nya bebyggelse och infrastruktur är styrt av kringliggande infrastruktur, områdets topografi och hydrologi, samt de biologiska värdena (bl.a. groddjursförekomst). Hur/om vegetation inom kvartersmark skall bevaras eller utvecklas detaljstuderas i samband med detaljplaneläggningen. Gränserna för exploateringsområdena kan behöva justeras något efter mer ingående studier av topografi och biologiska värden i detaljplaneskedet. Skyddsområdets omfattning och utbredning fastställs i dialog med Länsstyrelsen.

Tidigare detaljplanelagt område under exploatering.

Områden på markanvändningskartan definnierade som "Utredningsområden" är ytor som startegiskt och loggistikiskt är mycket intressanta att exploatera, dessa ytor har även höga naturvärden. Ytorna är i nuläget inte utpekade som exploateringsbara, vidare dialog med Länsstyrelsen krävs.

Tanken är att om skyddsområdet och de förstärkande skyddsåtgärderna skapar goda förutsättningar för en livskraftig groddjurspopulation och rik naturupplevelse så kan dessa ytor (utredningsområden) i framtiden tillgodose områdets utveckling utan alltför stor negativ påverkan på områdets natur som helhet.

För att få en tillfredsställande ekonomi avseende VA-utbyggnaden bör kvartersmarken ligga samlad i grupper, samt att det enkelt går att koppla på redan utbyggt VA-system.

TOPOGRAFI

De naturliga terrängformationerna behålls utanför exploateringsområdena. Inom exploateringsområdena skall också, om möjligt, den naturliga topografin bibehållas.

EXPLOATERINGSBAR MARK

Att göra prognoser för behovet av exploateringsbar mark för en längre tid är mycket vanskligt. Vid detaljplaneläggning inom översiktsplaneområdet skall hänsyn tas till terräng, vegetation och kulturhistoriska intressen, vilket kan föranleda en förändring av utbredningen av kvartersmarkens yta. Ett gestaltningsprogram skall tas fram som anger principerna för gestaltning av kvartersmarken.

Natur

GRÖNSTRUKTUR

I Grönstrukturplan för Västerås tätort från 2004 finns ett förslag till övergripande grönstruktur för staden. Grönområdet i Erikslund utgör en kil in i staden och beskrivs som ett sammanhängande naturområde, som ingår i ett kärnområde med förekomst av livsmiljöer, som är viktiga för att bevara den biologiska mångfalden.

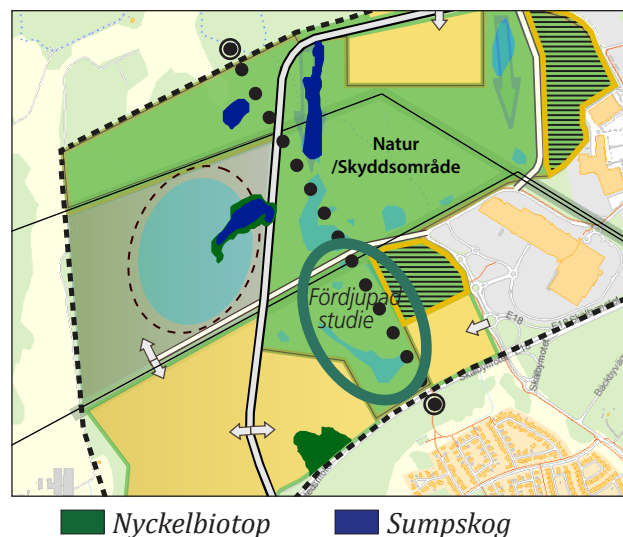
Området domineras av småbruten moränmark. Mot väster finns större partier med berg i dagen. Vegetationen är i huvudsak barrblandskog, men även lövblandskog förekommer. Naturen upplevs som variationsrik och har goda förutsättningar att utveckla de biologiska och rekreativa värdena.

En ny friluftsled kommer att anläggas. Denna sammankopplar områdena söder om E18 med Bruksleden norr om planområdet (på kartan markerade med ●).

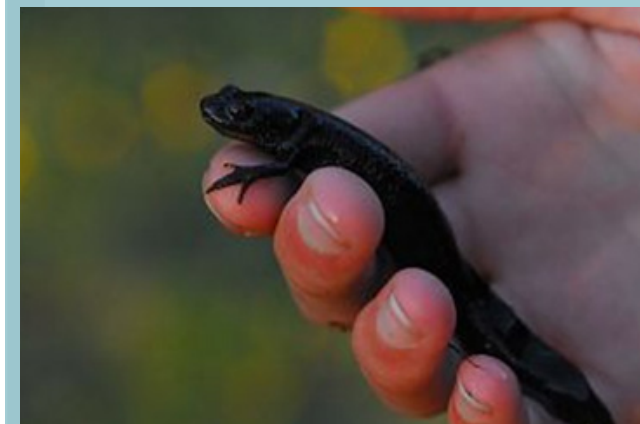
Inom planområdet finns ett antal våtmarker och sumpskogsområden som är upptagna i bland annat Skogsstyrelsens sumpskogsinventering. Dessa biotoper har höga naturvärden som beror på hydrologin.

Områdets groddjurspopulation är inte direkt kopplad till nyckelbiotoperna och sumpskogarna, då förekomsten framförallt konstaterats i andra närliggande områden. Snarare är det planområdets hydrologi och topografi som skapar förutsättningar för groddjuren och inte specifikt de (nedan på bilden markerade) områdena. Avvägning har gjorts utifrån olika aspekter (ekonomi, infrastruktur, läge, natur mm.) De två tillstånden för bergtäkter har vid antagande av FÖPen vunnit laga kraft. Exploatering föreslås i det sydligaste området (nyckelbiotop) invid E18. En naturinventering kommer att göras inom ramen för detaljplanarbetet.

Grönområdet mellan E18 och byggvägen har påverkats negativt både gestaltningsmässigt och funktionsmässigt av transporter och lagring av avbaningsmassor. Det avsmalnade grönstråket från tunneln vid E18 innebär också en påverkan på området. En fördjupad studie avseende funktion och gestaltning är därför nödvändig för detta område.

Artskydd

I området har förekomst av större vattensalamander (*Triturus cristatus*), mindre vattensalamander (*Triturus vulgaris*), vanlig groda (*Rana temporaria*) samt en liten population åkergroda (*Rana arvalis*) konstaterats. Samtliga groddjur i Sverige är fridlysta (MB 8 kap och Artskyddsförordningen 2007:845). För den större vattensalamandern, och även åkergrodan, är även dess livsmiljö på såväl land som i vatten skyddad och ett nationellt åtgärdsprogram för dess bevarande har upprättats. Det betyder att en exploateringsplan måste visa att tillräckliga hänsyn tagits till den större vattensalamanderns, och åkergrodans, fortlevnad. Påverkan på groddjur kan ske på olika sätt bl.a. genom biotopförstörelse och att nya vägar och bebyggelse skapar barriärer för groddjuren. Grundprincipen är att i första hand undvika att projektet medför negativ påverkan på miljön och i andra hand att den negativa påverkan minimeras genom att skydds- eller kompensationsåtgärder genomförs. Detta tankesätt ska tillämpas under hela processen.

Groddjur

Inventering av större vattensalamander och övriga groddjur visar att det inom området finns en befintlig naturdamm, som håller på att växa igen, och dagvattendammar som har skapats i samband med tidigare exploateringar, som används av groddjuren för lek och fortplantning.

Inventering av större vattensalamander sker tidigt på våren när salamandern fortplantar sig i vattensamlingarna. Detta kan ske genom fångst i "fällor" eller genom observation, oftast sker en kombination av dessa. Även notering av eventuella ägg görs, och på sommaren yngel. Fynd påvisar förekomst av salamander. Fokus har efter samråd med Länsstyrelsen legat på Större vattensalamander, men även övriga förekommande groddjur har noterats. Västerås stad har under en period av 5 år, med kommande fortsättning, beställt inventering av vattensamlingar i stora delar av planområdet. Vid upprepade årliga inventeringar fastslås att fynden inte är slumpartade och slutsatsen är att salamanderförekomsten är bestående. Inventeringar har även gjorts i förberedelsearbetet inför lagakraftvunna bergtäktstillstånd. Med dessa inventeringar täcks hela FÖP-området in.

Insamlad data användes för att ta fram en konnektivitetsstudie, "Habitatnätverksanalys för större vattensalamander i Erikslund, Västerås" som i kombination med avvägande av samhällsnytta lett fram till det på markanvändningskartan föreslagna skyddsområdet.

De delar av året som de vuxna salamandrarna inte tillbringar i vatten uppehåller de sig oftast i närområdet till detta. Några enstaka individer kan vandra iväg längre sträckor, upp till 1 km, vilket förbättrar chanserna till genetiskt utbyte mellan

närliggande populationer, det skapas på så sätt en så kallad metapopulation. Ur ett långsiktigt perspektiv finns det alltid en överhängande fara att en begränsad population med få lekvatten blir isolerad och därmed riskerar att dö ut. Därför planerar Västerås stad att i samråd med Länsstyrelsen förstärka artens överlevnadsmöjligheter i området genom att skapa nya vattensamlingar som har goda förutsättningar att hålla vatten och som i övrigt tillgodoser arten med de kvalitéer den behöver.

Att skydda befintliga vattensamlingar och dess närmiljöer skyddar befintliga individers fortlevnad. Att tillskapa nya vattensamlingar i dessas närhet förstärker levnadsmiljön och hjälper till att skapa förutsättningar för ett livskraftigt bestånd med god bevarandestatus. Med kortare avstånd mellan vattensamlingarna torde chansen att en vandrande salamander finner en ny vattensamling öka. Västerås stad har därför valt att geografiskt fokusera de förstärkande skyddsåtgärderna till områden med påvisad förekomst av salamander. Åtgärder kommer även att ske norr om planerad bergtäkt - detta skapar en "step stone" som underlättar för djuren att röra sig mellan centrala delar av skyddsområdet och områden utanför FÖP-området. Förslag finns även på att tillskapande av förstärkande skyddsåtgärder norr om FÖP-området kan hjälpa till att stärka populationen.

Västerås stad har utgått från resonemanget att placeringen av exploateringsområden och infrastruktur skall ske på de platser där de innebär minst negativ påverkan på groddjurspopulationen och områdets naturvärden. I planeringen vägs olika intressen mot varandra, och i vissa områden föreslår staden exploatering även där det finns naturvärden, då nyttan av exploateringen

i kombination med åtagandet att anlägga förstärkande skyddsåtgärder, bedöms kompensera dessa. Västerleden och Kofotsgatans sträckning har valts med utgångspunkten att minimera störning på områdets våtmarker och groddjurspopulation.

Som åtgärd för att underlätta rörelse och spridning av groddjuren kommer groddjurspassager att anläggas under Västerleden och Kofotsgatan i samband med vägbygget, och eventuellt även under möjlig bussgata. Groddjurspassager anläggs oftast i form av en tunnel med kopplade ledstrukturer, som leder groddjuren till den lämpliga passagen, även detta arbete ska utföras i samråd med Länsstyrelsen.

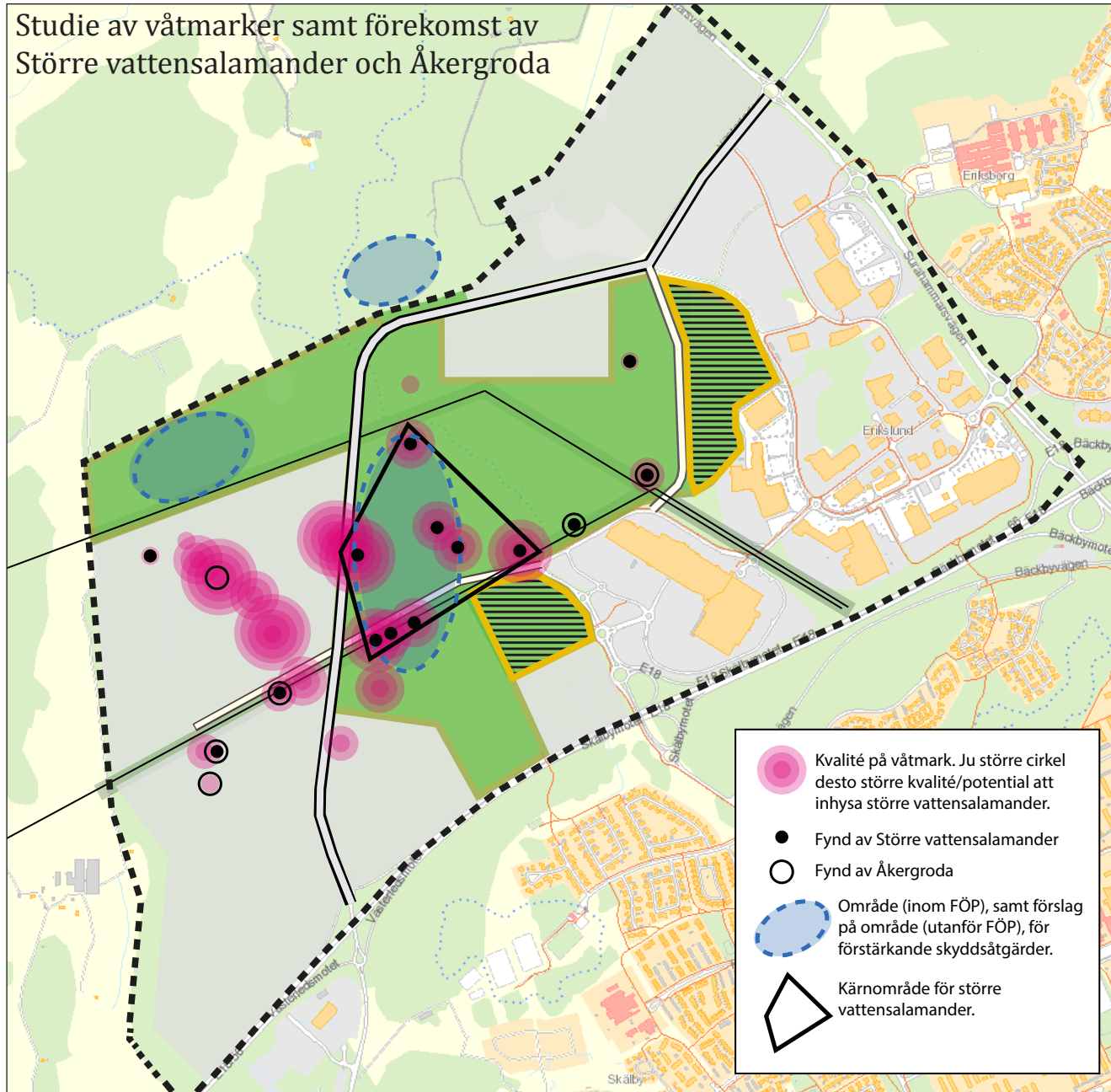
För frågor gällande områdets vattenbalans se Tekniska försörjningssystem - dagvatten/vägvatten, sidan 16, och Bergtäkt och bergmaterialförsörjning - Utformning och efterbehandling, sidan 14.

Konnektivitetsstudie

Konnektivitetsstudien är en övergripande landskapsekologisk analys för livsmiljöer och spridningssamband, i det här fallet applicerat på större vattensalamander i Erikslund. Studien syftade till att utreda vilka områden som är bäst länkade till varandra och har störst betydelse för artens överlevnadsmöjligheter. Känd kunskap om större vattensalamanders spridningsbiologi och habitatutnyttjande i kombination med insamlad data om förekomst, vattensamlingar, områdets hydrologi, topografi och naturtyper användes i studien.

Studien finns som bilaga på nätet:
"Habitatnätverksanalys för större vattensalamander i Erikslund, Västerås"

Studie av våtmarker samt förekomst av Större vattensalamander och Åkergroda

Våtmarkerna som ligger i ett pärlband inom utpekade område för bergtäkt påvisar högt potentiellt värde för större vattensalamander. Två täktillstånd har, under planeringsprocessen med framtagande av denna FÖP, prövats i domstol och vunnit laga kraft. Förstärkande skyddsåtgärder kommer att vidtas, nya våtmarker och övervintringsplatser kommer att anläggas inom det utpekade skyddsområdet.

Större vattensalamander är beroende av småvatten för lek och reproduktion. I den terrestra delen av artens livscykel behövs skog och fuktigare ängs- och hagmarker. Större vattensalamander är ett av de svenska groddjuren som ställer störst krav på sin miljö. Detta betyder att övriga groddjur som förekommer i planområdet Erikslund också gynnas genom hänsyn som tas till de ekologiska samband som beräknats för större vattensalamander. I Erikslundsområdet gäller detta inte minst åkergroda (*Rana arvalis*) som också berörs av artskyddsförordningens 4 §.

Groddjuren skall ges möjlighet till fortplantning, vila och födosök, samt att kunna röra sig inom hela naturområdet. Våtmarkerna skall ur ett långsiktigt perspektiv inte torka ut. Förstärkande skyddsåtgärder och hur dessa skall utformas bestäms i samråd med Länsstyrelsen.

Rekreation och friluftsliv

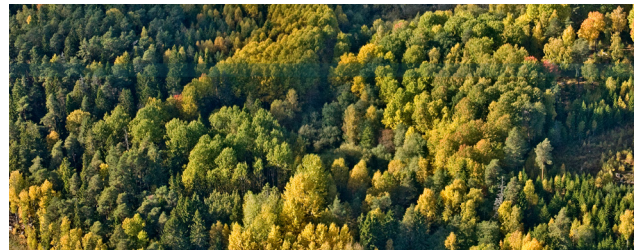
Områdets rekreativa värden är stort för de som kommer att bo i de eventuellt framtida områdena för bostadsbebyggelse. Det har också stor betydelse för de som bor i Bäckby och Skälby vilket gör att länkar in i strövområdet måste beaktas. Utgångspunkten för friluftsleden inom området är låst till läget för befintlig tunnel under E18 i anslutning till Skälby (se karta sid 11). Ny friluftsled anläggs på norra sidan av tunneln under E18 och upp mot Västerleden och ut mot det västra orörda skogspartiet, där den länkas samman med den befintliga Bruksleden som sträcker sig från Västerås i söder till Avesta och Malingsbo i norr. En parkering anläggs i anslutning till Västerleden för att öka tillgängligheten till rekreationsområdet.

Grönområdena kring leden skall vara väl tilltagna utefter större delar av sträckan. Även om grönområden breddas norrut kommer störningar i form av trafikbuller och buller från eventuella verksamheter att finnas inom större delen av det nord-sydliga grönstråket samt utefter E18.

I samband med byggnationen av IKEA byggdes en temporär transportväg över det nord-sydliga grönstråket. Byggvägen utgör ett abrupt inslag i naturområdet, men har samtidigt, med sin täta konstruktion, skapat lekvatten för groddjur. Stora kostnader är förknippade med att ta bort vägen och förslagsvis kan den anpassas för att användas som framtida bussgata. Det är viktigt att utformning och gestaltning anpassas för att minimera negativa effekter på rekreationsvärdena. En fördjupad studie avseende funktion och gestaltning är därför nödvändig för detta område.

Där Bruksleden korsar Västerleden, mellan skyddsområdet för groddjur och Hallstaskogen, är det

viktigt att sörja för en säker passage, under eller över vägen, för det rörliga friluftslivet.

Som tidigare nämnts är friluftsledens utgångspunkt låst. Så är, med lite marginal, även målpunkten, då denna kopplas på befintliga Bruksleden. Där i mellan finns spelrum beroende på topografi och hydrologi, förstärkande skyddsåtgärder, naturvärden och yttre störningar. Sträckningen på sidan 11 är symboliskt och anpassas vid senare skede till rådande förutsättningar.

FORNLÄMNINGAR

Under sommaren 2001 utförde Västmanlands länsmuseum en arkeologisk specialinventering inom planområdet. Syftet var att identifiera så många synliga fornlämningar som möjligt, samt att göra en översiktlig bedömning av det fortsatta undersökningsbehovet. Det dåvarande inventeringsområdet motsvarar det nu aktuella planområdet, utom i nordost där en kompletterande inventering är nödvändig.

I inventeringsområdet påträffades 28 nya fornlämningar av olika slag. Övervägande delen av dessa fornlämningar är sentida bebyggelseämningar, men även gravar, boplatser och hägnadssystem från järn- och bronsåldern. De flesta lämningarna finns i den norra delen av undersökningsområdet. En del lämningar finns också i öster och söder. Intill de påträffade lämningarna är det möjligt att ytterligare, ej på ytan synliga lämningar kan påträffas under jordtäcknet. Lämningarna i de östra delarna av planområdet har undersökts i samband med tidigare exploatering i Erikslundsområdet.

I det centrala skogspartiet finns få synliga lämningar. Området är relativt svårtillgängligt och det kan finnas rester efter stenåldersboplatser, som kan identifieras vid en detaljerad granskning som görs i samband med detaljplaneläggning.

Sammanfattningsvis innehåller översiktsplanområdet relativt få fornlämningar. Platserna för de sentida bebyggelseämningarna kan dock även innehålla rester efter bosättningar från järnåldern. Dessa påträffas först vid en eventuell förundersökning. Behovet av sådana avgörs av länsstyrelsen i samband med detaljplaneläggning.

Bergtäkt och bergmaterialförsörjning

Behovet av berg- och krossmaterial är beroende av rådande konjunktursvängningar och exploateringstryck. Konjunktursvängningar är svåra att förutspå varför det krävs en stor flexibilitet och beredskap inom masshanteringsbranschen. En fortsatt expansion av Västerås med en ökande befolkningsmängd och ett stort tryck på bostadsmarknaden innebär ett ökat byggande. Byggandet av nya lägenheter och kommande infrastruktursatsningar som vägbyggnationer förbrukar stora volymer av bergmassa.

I slutet av 1999 hade Västerås totalt 2 200 000 ton kvarvarande tillståndsgivna mängder grus och berg där även naturgrusutvinning fanns inräknad. I regionen som helhet finns större tillståndsgivna mängder kvar som eventuellt kan komma Västerås tillgodo. Målet att naturgrus skall ersättas av bergkross innebär att fler bergtäkter måste öppnas för att täcka det framtida behovet. I "Planeringsunderlag för hushållning med berg och grusmassor i Västra Mälardalen" pekas en framtida täkt ut i Erikslundsområdet. Området rekommenderas i enlighet med uppsatta kriterier för god bergkvalitet. Det är möjligt att utvinna relativt stora volymer stenmaterial från området via täktverksamhet (djupschakt).

Bergmassor bör brytas nära användningsområdet för att minska transportarbetet till och från täkten. I Erikslund ligger täktområdet nära tätorten Västerås och i direkt anslutning till stora trafikleder, och transportsträckorna blir därmed korta.

Det utpekade täktområdet ligger på mark som ägs av två olika fastighetsägare. Två täkter, en för varje fastighet, har prövats i domstol och vunnit laga kraft.

I de områden där kvartermark planeras kan stenmaterialutvinning ske genom plansprängning där detta inte kan undvikas. Plansprängningarna i Erikslund kräver inga täkttillstånd utan behandlas enbart i detaljplanarbetet. Hänsyn skall dock tas till befintliga topografiska variationer och terrängens och naturens övriga förutsättningar. I den efterföljande detaljplaneringen får markhöjd för tomtmarken studeras ytterligare.

Bergtäkter orsakar störningar på omgivningen genom buller, damm, vibrationer och transporter. Boverkets allmänna råd, se 1995:5, (numera upphävt) förespråkar: en skyddszon på 500 m från bergtäkt till samlad bebyggelse. Skyddszonen kan genom förebyggande åtgärder eventuellt minskas. Nybyggnation av bostäder i närliggande exploateringsområden är inte aktuellt så länge täktverksamheten pågår, verksamheter och handel kan prövas under pågående täktverksamhet, men dessa skall då placeras på godkänt skyddsavstånd från täkten. Tider för sprängningarna regleras via tillstånd.

Utformning och efterbehandling

Täktutvinningen kommer att inkräkta på ett skogsområde med naturvärden, och som är viktigt för rekreation och friluftsliv.

Lakvatten (från bergtäkt) skall hanteras på så sätt att groddjurspopulationen ej missgynnas, och förslagsvis inkorporeras i arbete med att förstärka levnadsmiljön. Långsiktig utveckling av området är av yttersta vikt i planering av delmoment – temporär vattensamling erhåller skydd om hotad groddjursart påträffas.

Vid avslutad täktverksamhet kommer en sjö att bildas i och med att pumpningen avbryts. Sprängområdet vid sjön skall iordningställas så att det blir inbjudande och trevligt att vistas där. I efterbehandlingsplanen läggs stort fokus vid biologisk mångfald samt på att skapa naturtyper som är lämpliga i området.

Tekniska försörjningssystem

EL, VÄRME, VA

De stråk med högspänningsledningar som passerar genom området behålls. I samband med detaljplanering och utbyggnad av gatenätet kommer högspänningskablar samt platser för nätstationer att reserveras. Kostnaden för fördelningsnätet kommer att ingå i anslutningsavgifterna för eldistributionen, och kommer därmed inte att belasta exploateringen. För att klara värmeförsörjning av planområdet med fjärrvärme är det nödvändigt att nuvarande ledningsnät förstärks.

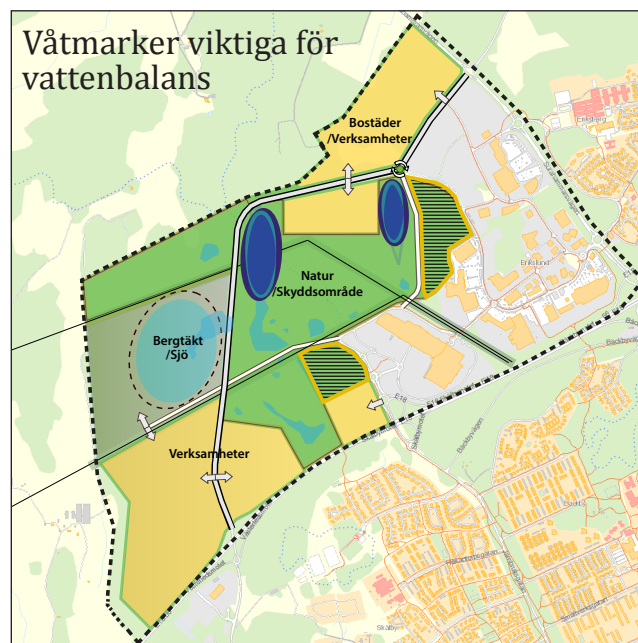
Utbyggnadstakten, och från vilket håll utbyggnaden av el, värme och VA sker från, beror på vilka områden som först exploateras. Sanolikt är det verksamhetsområdena i söder som först blir aktuella.

DAGVATTEN

Huvuddelen av planområdet är beläget inom Kapellbäckens avrinningsområde, vilket är mycket stort och omfattar stadsdelarna Sjöhagen, Hacksta, Råby, Bäckby, Skälby och Erikslund. Ytterligare belastning kommer att ske på Kapellbäcken och Mälaren vid utbyggnaden av Erikslund. Befintligt dagvattensystem är utbyggt för att kunna ta emot dagvatten från idag bebyggda områden och från naturmarken norr om E18. En ytterligare belastning på ledningsnätet, från omfattande tak- parkerings- och trafikytor, är inte möjlig utan att särskilda åtgärder vidtas.

Sankmarkerna i nord-sydlig riktning i området har idag stor betydelse som fördröjningsmagasin för dagvatten. Västerleden kommer efter uppförandet att bli en vattendelande barriär som minskar

ytvattentillrinningen till våtmarkerna inom området. Dagvatten kommer därför att behöva ledas i trummor under Västerleden. Det är särskilt viktigt att nuvarande vattennivå upprätthålls i två av våtmarkerna, då dessa är viktiga för vattenbalansen inom hela skyddsområdet. Åtgärden minskar även det ökade trycket på befintligt dagvattensystem. I övrigt bedöms vattenflödena till området främst ske genom grundvattentillrinning.

För att minska mängden dagvatten som går ut i fördröjningsmagasinen kan vattnet tas omhand inom fastigheterna för verksamheter genom att byggnader förses med gröna tak, infiltration på grönytor och i kombination med grönytor längs gatorna. Dagvatten i bostadsområdena omhändertas i möjligaste mån lokalt och infiltreras till grundvattnet.

En anlagd dagvattendamm finns vid E18 öster om den befintliga gång- och cykeltunneln. Denna bör, om möjligt, inkoopereras med ny exploatering. Ytterligare en damm har byggas på motsvarande plats väster om gång- och cykeltunneln. Kompletterande dagvattendammar har anlagts åt väster utefter E18. I den norra delen av planområdet i anslutning till salamanderområdet behövs ytterligare en damm. I det fallet är det viktigt att den inte negativt påverkar avrinningen till skyddsområdet för salamandrar, utan istället bidrar till vattentillförseln.

Vägvatten

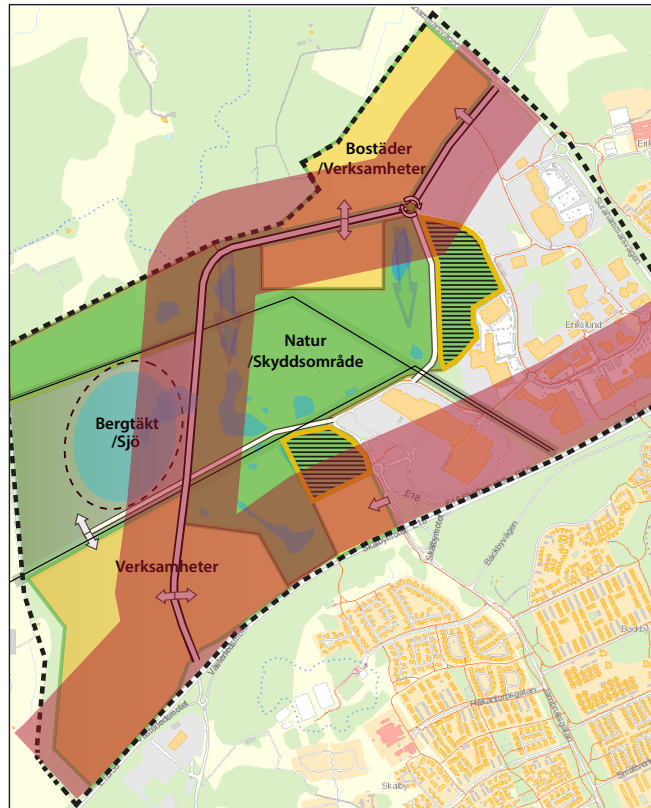
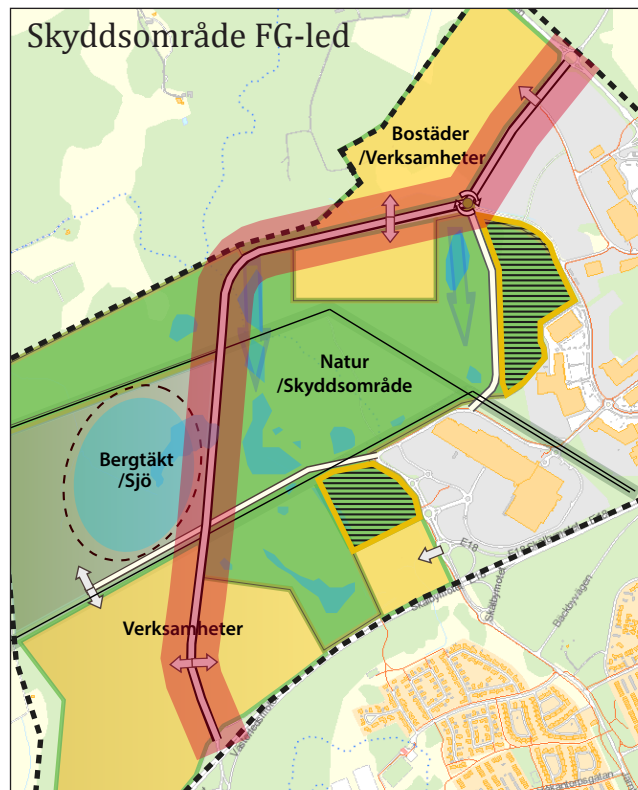
Vägvatten från Västerleden ansamlas i täta diken med fördröjningsdammar där det fördröjs och renas. Vägdikena utformas täta (ingen strömning mellan grundvatten och diken) i avskilda sektioner och trappas där det är möjligt genom att trösklar med överfall anläggs för att på så sätt fördröja flödet och begränsa spridning för att underlätta sanering vid eventuell olycka med farligt gods. Vattnet passerar sedan en filterbrunn innan det, beroende på topografin, antingen leds till befintligt dagvattensystem eller till våtmarkerna i omgivningen och skyddsområdet för salamandrar.

Risker och störningar

TRANSPORTER MED FARLIGT GODS

Västerleden med dess anslutning till E18 och Norrleden införs som ny primär led för farligt gods när den färdigtställt. De restriktioner som gäller för planområden i närheten av farligt godsleden (Västerleden) är följande:

0-40 m från FG-leden ska vara bebyggelsefritt. Vill man bebygga avståndet 40-100 meter måste det utredas om särskilda skyddsåtgärder behöver vidtas, dvs. göra en skyddsanalys. Är skyddsavståndet 100 meter eller mer så krävs inga åtgärder.

55 dBA ekvivalent ljudnivå

BULLER OCH ANDRA STÖRNINGAR

Bullerzonerna för Västerleden och E18 som redovisas på kartan är beräknade till årsmedelvärde 55 dBA ekvivalent ljudnivå. Toppografins eventuella bullerdämpande inverkan har inte tagits med i beräkningarna. Årsmedelvärde 55 dBA ekvivalent utgår från det riktvärde i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, som gällde fram till 2017-07-01.

Riktvärdet, 55 dBA, är fortfarande relevant då det anges i stadens gröstrukturplan för parker och stadsdelsskogar. Riktvärdet för trafikbuller vid bostads-byggnads fasad är numera 60 dBA ekvivalent, dvs ur denna synpunkt blir störningszonen smalare än den på kartan redovisade.

Bullerdämpande åtgärder kommer att behövas vid etablering av bostäder, mer noggranna utredningar av trafikbuller och bullerdämpande åtgärder kommer att behöva göras vid kommande detaljplanering.

Nya verksamheter kan komma att orsaka buller, och sprängningar i bergtäkterna, och krossning av sten, samt plansprängningar vid nyexploatering kommer att bullra och damma. Sprängningarna vid bergtäkterna bedöms inte medföra någon risk för skador på bostäder som finns i omgivningen, då såväl markvibrationer som luftstöt vågor beräknas ligga under riktvärdena angivna i Svensk Standard.

Kraftledning

Ingen pågående eller planerad verksamhet får utföras på sådant sätt att kraftledningens funktionalitet riskerar att störas. Kraftledningarna måste i beaktas i den fortsatta planeringen då grundvattenförändring och annan markpåverkan invid kraftledningarnas stolpar och stag kan riskera anläggningens person- och driftsäkerhet.

Svenska kraftnät tillämpar en magnetfältspolicy som utgår från 0,4 mikrottesla som högsta magnetfältsnivå vid bostäder eller där människor vistas varaktigt.

Miljökonsekvensbeskrivning

PLANFÖRSLAGET UTIFRÅN BARNPERSPEKTIV

Äldre barn i eventuella framtida områden för boende kommer att ha nära till grönområden och områden för det rörliga friluftslivet samt i framtiden också en badsjö. Att ha närhet till dessa områden kan locka ungdomar att vara ute i naturen och också hitta ett naturligt sätt att motionera och röra sig på. De yngre barnen kommer vid utevistelse att vara nära hemmet i bostadsområdet.

Det är viktigt ur folkhälsosynpunkt att så många som möjligt motionerar. Att cykla till skolan kan vara ett enkelt och naturligt sätt att röra sig på. Den närmaste kommunala skolan finns i dag i Skälby, privata grundskolor finns i Skälby och Eriksborg. För att komma till de olika grundskolorna måste i dag europavägen eller Surahammarsvägen korsas genom tunnlar.

För att komma till de befintliga grundskolorna i Skälby behöver man också passera en del av den norra delen av det befintliga handelsområdet. När Västerleden byggs kommer barnen också behöva korsa Västerleden planskilt. Inga av de nämnda skolorna kan nås på ett sätt som känns tryggt då man kommer att behöva passera verksamhetsområden, handelsområden och naturområden. Detta kan innebära att endast ett mindre antal barn kommer att cykla till sina skolor. Om det nya Erikslundsområdet byggs ut med övervägande bostäder kan dessa eventuellt ge ett tillräckligt barnunderlag för en ny grundskola.

De dagligvaruaffärer som finns på Erikslund kan ha positiv effekt då de kan vara relativt lätta att nå från de bostäder som kan byggas i de norra delarna av Erikslundsområdet.

Om bostäder byggs isolerat från övriga bostadsbestånd kan detta ge en ökad risk för segregation mellan olika grupper i samhället. Bostäder föreslås endast i den nordöstra delen av översiktsplanområdet, där det kan skapas en naturligare koppling och kontakt med befintliga bostadsområden, samt den under pågående planering tänkta stadsdelen Sättra.

PLANFÖRSLAGET UTIFRÅN JÄMSTÄLLDHET OCH JÄMLIKHET

Utbyggnad av området, vare sig det byggs bostäder eller används för verksamheter, innebär inga större skillnader i förutsättningar mellan män och kvinnor. Män i familjehushåll använder dock fortfarande bilen mer än vad kvinnorna gör. Ensamhushållen utgör en stor del av samtliga hushåll i samhället, många av dessa har inte heller råd med bil. Att anlägga trygga och säkra gång- och cykelvägar och en mycket god kollektivtrafikförsörjning är därför viktigt både ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

För att ge många olika grupper av människor möjlighet att bosätta sig i området, och på det sättet minska segregationen, bör olika typer av bostäder med olika upplåtelseformer byggas. Trygghet kan skapas då bostäder och icke miljöstörande verksamheter blandas.

Den sammantagna effekten av översiktsplanens genomförande har bedömts kunna ge en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap 11§ miljöbalken. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt miljöbalken har därför upprättats av Sweco

MKB - SAMMANFATTNING

Västerås stad upprättar en ny översiktsplan för Erikslund som kommer att ersätta den nu gällande planen ÖP 55. Syftet är att bestämma Västerledens läge mellan Surahammarsvägen (Rv 66) och E18, samt att föreslå markanvändningen kring Västerleden och Kofotsgatan. Ett område avsätts som skyddsområde för större vattensalamander och åkergröda, vilka omfattas av artskyddsförordningen.

I denna MKB behandlas ett planförslag som medger både verksamheter och bostäder. Genomförande av planförslaget jämförs med ett nollalternativ. I detta fall innebär nollalternativet att Västerleden inte byggs, och att de exploateringsområden som föreslås inte kommer att etableras. Dock kommer två bergtäkter i planområdets västra del att anläggas.

Planen bedöms få störst konsekvenser avseende rekreation, stads- och landskapsbild och buller. För dessa aspekter bedöms planen medföra måttliga negativa konsekvenser.

För naturmiljö, luft och kulturmiljö bedöms konsekvenserna vara små negativa. Västerleden och Kofotsgatan kommer att korsa skyddsområdet för större vattensalamander och åkergroda och riskerar att skapa barriäreffekter. Konsekvenserna kan minskas med väl placerade och utformade passager. Åtgärder vidtas även för att omhänderta dagvatten så att vattenbalans och vattenkvalitet i småvatten inom planområdet upprätthålls. För trafik och tillgänglighet bedöms konsekvenserna vara små positiva. Västerleden blir en trafiklänk som bidrar till att avlasta stadens mer centrala delar från transporter av farligt gods, vilket är positivt. Bedömningen dras dock ner på grund av att planen även möjliggör bostadsbebyggelse. Det innebär risker att bo nära transportled för farligt gods. En sammanfattning av konsekvenser för bedömda miljöaspekter finns i kapitel 7 i MKB:n.

Planen bedöms motverka uppfyllelse av ett flertal nationella miljökvalitetsmål. Det beror bl.a. på de risker som är förknippade med bostäder i närheten av transportled för farligt gods och på ökat buller i rekreativområdet vid Bruksleden. Det stora avståndet till Västerås centrum, avståndet till närmaste bostadsområden liksom trygghets- och säkerhetsfaktorer riskerar att bidra till lågt nyttjande av gång- och cykelvägar. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kan eventuella skyddsavstånd mellan bostäder och verksamheter samt transporter medföra att marken inte kan utnyttjas effektivt.

Genomförande

PLANPROCESSEN/TIDPLAN

Planförslaget var utsändt för samråd under 2011 och bearbetades och ställdes ut för granskning 2014. Oklarheter angående salamadrarnas spridning, ansvarsfördelning av faktamaterial/inventering, samt den information som framkommit, och de beslut som fattas under arbetets gång har lett till att planen inte antogs. Efter granskningen har ytterligare utredningar gjorts och FÖP:en har omarbetats för att så långt det är möjligt minimera störningar på områdets groddjurspopulation. Planen ställdes åter ut för granskning 2018.

När planen antagits av Kommunfullmäktige kommer den att vara vägledande för fortsatt detaljplanering.

FORTSATT PLANERING

Detaljplanen för Kofotsgatan, med sträckning från östra delen av Västerleden ned mot IKEA, vann laga kraft 2018-02-21. Vidare planläggning av Västerleden samt de nya exploateringsområdena kommer att ske i takt efter behov, samt om/när detta går att förena med täktverksamheten. Nordöstra delen för förslagsvis bostäder detaljplanläggs troligtvis sist. Ett gestaltungsprogram för kvartersmark bör utarbetas innan den första detaljplanen för verksamheter tas fram. Programmet skall omfatta utformningen av marken, grönskan och byggnaderna. Ett program för utformningen av grönstråket mellan E18 och utredningsområdet för salamandrar färdigställs snarast för att ligga som underlag till utbyggnaden av det nya rekreativstråket som senare ansluter till Bruksleden.

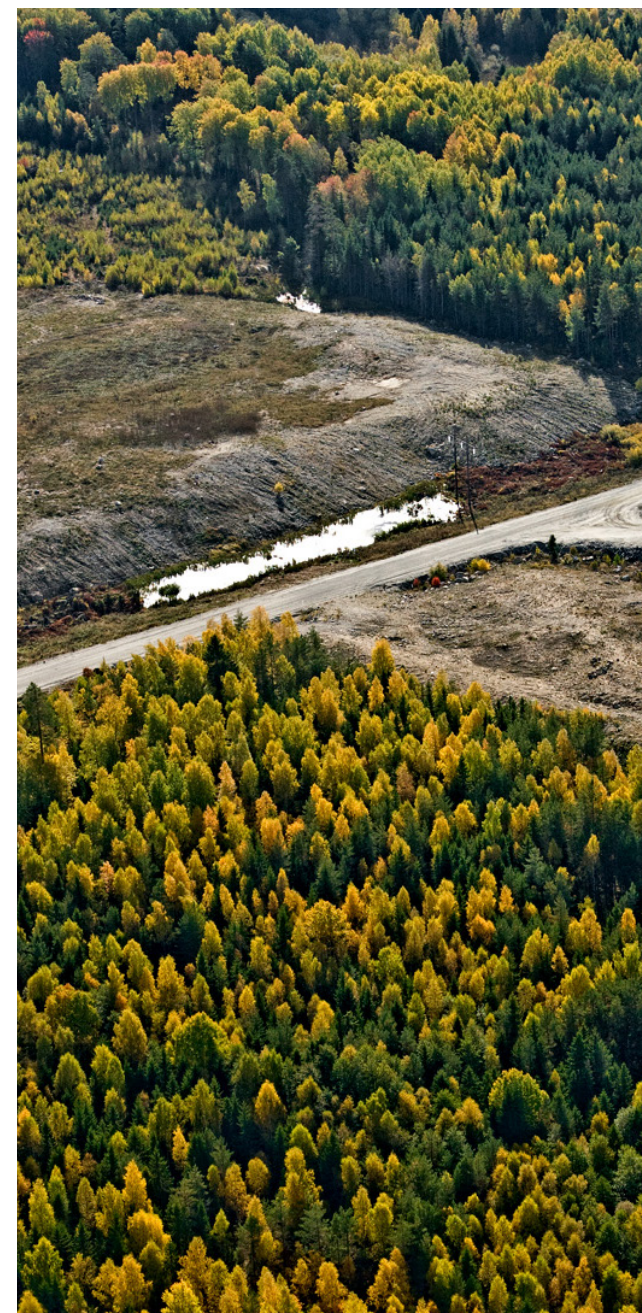
Medverkande

Arbetet med utställningsförslaget till översiktsplanen för del av Erikslund har bedrivits i projektform. Planförslaget är upprättat av Stadsbyggnadsförvaltningen genom Felix Blomstergren.

Projektgruppen har bestått av:

Felix Blomstergren	Stadsbyggnadsförvaltningen
Elisabeth Lindblad	Stadsbyggnadsförvaltningen
Kristoffer Jasinski	Stadsbyggnadsförvaltningen
Magnus Karlsson	Fastighetskontoret
Göran Johansson	Fastighetskontoret
Jan Törnberg	Tekniska nämndens stab
Marie Joelsson	Tekniska nämndens stab
Maria Lundin	Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen
Jan Melander	Kultur- idrotts- och fritidsnämndens stab

Styrgrupp har varit ÖP-styrgrupp och STRATSAM.

Bilagor

Bilaga 1: Miljökonsekvensbeskrivning
- Översiktsplan för Erikslund, Sweco
Environment AB, 2018-01-08, reviderad 2018-
06-01.

Källor

Västerås Översiktsplan 2026, med utblick mot
2050, antagen 2012-12-06

Översiktsplan för utveckling av Västerås tätort,
Öp 54, antagen 2004-11-25

Översiktsplan för Erikslund, Öp 55,
antagen 2004-05-27

Trafikverket

Arkeologiska utredningar och undersökningar
på Erikslund, Dingtuna socken, Västerås
kommun, Länsstyrelsen i Västmanlands län,
Samhällsbyggnadsenheten.

Dagvattenutredning, version 1.2, Geosigma
2013-10-10

Inventering av större vattensalamander i västra
Erikslund 2013-05-27, Turgor Henrik Dahl AB.

Inventering av större vattensalamander i västra

Erikslund 2014-09-07, Turgor Henrik Dahl AB.

Inventering av större vattensalamander i västra
Erikslund 2015-10-17, Turgor Henrik Dahl AB.

Inventering av större vattensalamander i västra
Erikslund 2016-09-09, Turgor Henrik Dahl AB.

Inventering av större vattensalamander i västra
Erikslund 2017-08-20, Turgor Henrik Dahl AB.

Groddjursinventering och naturvärdesbedömning
WSP AB, 2016-05-12.

Fördjupad groddjursinventering samt eftersök av
rödlistad kransalg, Froby Västerås kommun 2015,
Calluna AB, 2015-08-31.

PM, Bedömning av lokala populationer, habitat
och trender för större vattensalamander och
åkergroda vid Froby och västra Erikslund, Calluna
AB, 2016-03-31.

Habitatnätverksanalys för större vattensalamander
i Erikslund, Västerås, Calluna AB, 2017-05-23.

Täkttillstånd, Mål nr M 7189-15, Nacka Tingsrätt,
Mark- och miljödomstolen, 2017-12-15.

Fotografier/illustrationer (där inget annat
anges): Stadsbyggnadsförvaltningen i Västerås

Vad är en fördjupad översiktsplan?

Enligt Plan- och bygglagen kan en fördjupad översiktsplan ange markanvändning och ge rekommendationer för detaljplanering och byggande på ett mer detaljerat sätt än den kommunomfattande översiktsplanen. En fördjupning görs när kravet på tydlighet och detaljeringsgrad är högt, och för områden där förändringstrycket är stort. Planen är ett förslag till kommunens framtida mark- och vattenanvändning, som visar hur ett avgränsat geografiskt område kan komma att se ut och utvecklas i framtiden. Den är inte juridiskt bindande, men styrande för kommunens och andra myndigheters fortsatta planering.

I denna översiktsplan, ÖP 63, visas hur den ännu ej exploaterade delen av Erikslund kan utvecklas för att möta behovet av en sammanbindande väglänk mellan Norrleden och E18, nya exploateringsområden i strategiska lägen för verksamheter som kan stärka Västerås roll regionalt, och för boende i områden med närhet till arbetsplatser och natur. De gröna värdena, utrymme för rekreation och friluftsliv samt skydd av salamandrar måste värnas. Tillgång till berg- och bergkrossmaterial i denna del av kommunen har betydelse för att möta efterfrågan på material vid byggnation av olika slag.